

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-126

15.2.2021

Norsk Hussopp Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Fritidsbolig – råteskader – håndverkerfeil – berikelsesforbud – fal. § 8-5.

Sikrede meldte i 2018 om kondens og luftlekkasjer på fritidsbolig. I taksten ble det konkludert med høy fuktbelastning og helt begynnende nedbryting av treverket. Sikrede mottok prisavslag for samme skade av håndverker som hadde oppført fritidsboligen. Sikrede anførte at skaden var dekket uavhengig av hvor omfattende nedbrytingen av treverket var, og at det ikke var avgjørende at de hadde fått tilkjent prisavslag i saken med håndverker. Selskapet avsto ansvar og anførte at det ikke var påvist nedbryting av treverket som hadde ført til skade eller funksjonssvikt i konstruksjonen. Selskapet anførte videre at klagefristen var oversittet. Nemnda kom til at klagefristen ikke var oversittet da selskapet ikke hadde informert om klageadgangen i tråd med fal. § 8-5 annet ledd. Nemnda kom likevel til at sikrede ikke hadde noe tap som kunne kreves dekket over forsikringen da tapet allerede var dekket av håndverkeren.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader på fritidsbolig.

Sikrede har utvidet sopp- og råtedekning med bl.a. følgende vilkår:

- 4. Hvilke skader selskapet svarer for og hvilke begrensninger som gjelder
- 4.1 Selskapet svarer for kostnader til
- 4.1.1 Skade på bygning (nedbrytning) etter råtesopper og insekter.
- 4.1.1.1 Unntatt er råteskade på dører, vinduer og lekter på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk.

Sikrede meldte fra til selskapet i 2018 om kondens og luftlekkasjeproblemer i sin fritidsbolig. Det ble innhentet rapport fra firma M. datert 8.10.18 hvor det bl.a. ble opplyst følgende:

Med grunnlag i de registrerte forhold, opplysninger som er gitt av eier og bildemateriale som er lagt fram, er det uttøhet mellom bordtak og toppstokker. Det skal være lagt en laftevatt i en bred remse langs med toppstokken, men det er en åpen spalte mellom toppstokken og bordtaket over hvor det vil skje luftbevegelser. Da det i tillegg er benyttet profilert bordtak (skyggepanel) medfører dette høy risiko for transport av varm og fuktig inneluft via utetthetene og ut over toppstokken. I vinterhalvåret med mye oppvarming vil damptrykket innendørs blir høyt og følgelig også mer transport av fuktig luft som vil kondensere mot både bordtaket og toppstokken og med påfølgende oppfukning av trevirke.

Per i dag er det i hovedsak påvist kondensmuggsopper og svertesopp på trevirke (se analyserapport og prøver fra inspeksjonen), men innslag av gråråtesopper indikerer høy fuktbelastning og helt begynnende nedbryting av treverket. Selv om skadeomfanget per i dag må vurderes å være begrenset, vil det med videre fuktbelastning øke risikoen både for større omfang av muggsoppvekst, men også risiko for utvikling av råtesopp-skader i øvre og ytre deler av toppstokkene, samt bordtak.

Selskapet avsto kravet i brev av 23.10.19 og anførte at det i rapporten fra firma M. ikke var avdekket råteskader. I tillegg skrev selskapet:

Fremtidige skader

I skaderapporten er det beskrevet flere forhold som kan føre til fremtidige skader. Når du er kjent med dette

må du sørge for nødvendig vedlikehold/forbedringer. Slike tiltak må du betale for selv. Dersom du ikke foretar nødvendige tiltak så kan fremtidig erstatning bli redusert/avslått. For øvrig synes mange av rapportens svakheter til å være en reklamasjon til utbygger/entreprenør.

Selskapet orienterte ikke om klagemulighetene i dette brevet.

Sikrede reklamerte til utbygger for de avdekkede feilene på fritidsboligen og vant frem i tingretten. Retten skrev bl.a. følgende om sopp i konstruksjon:

Ved ombygging av takkonstruksjonen til luftet tak, som beskrevet ovenfor, vil fjerning av sopp kunne utføres av to mann på to dager, tilsvarende en kostnad på kr 22 500 inkl. mva. Dette beløpet er medtatt ovenfor i forbindelse med beregning av utbedringskostnader for "takkonstruksjon". Det fastsettes derfor ikke eget prisavslag for denne posten ettersom kostnaden er medtatt under posten "takkonstruksjon".

Sikrede var ikke enig i selskapets avgjørelse og klaget 15.11.19. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt 3.12.19 og skrev bl.a.:

Med bakgrunn i skadens natur og gjeldende vilkår ved behandling av saken 23.10.18 ble det gitt et avslag. Det har inntil 15.11.19 ikke blitt registrert noen klage eller henvendelse for å forlenge klagefristen på 6 måneder. Når denne fristen oversittes mister sikrede retten til å få saken prøvet og rett til erstatning, jf. Forsikringsavtaleloven § 8-5.

Sikrede innhentet uttalelse datert 21.2.20 fra firma M. som utarbeidet rapport av 18.10.18:

Vi er av sikrede blitt bedt om en kommentar vedrørende svar fra Norsk Hussoppforsikring (23.10.18) der det ut fra dette brevet fremkommer at det ikke er påvist trenedbrytende sopp i prøver analysert av M.

Både ved analyse av prøver tatt av trevirke/toppstokk i 2018 (innsendte og ved inspeksjon på stedet) og ved senere analyser av nye innsendte prøver foretatt i november 2019, er det i tillegg til grååte, muggsopper og svertesopper registrert råtesoppen barksopp. Barksopp er trenedbrytende sopp. med grunnlag av de registrerte forhold både ved vår inspeksjon, innsendte prøver fra eier, samt bilder gjennom de to årene, har det skjedd en videreutvikling av råtesoppeskader forårsaket av barksopp. Det er påvist byggetekniske feil og mangler ved utførelse av takkonstruksjonen og dette fører til høy fuktbelastning over toppstokk og takfoten. Det vil fortsatt skje videreutvikling av soppskadene såfremt dette ikke utbedres.

Dette i tilfelle det ikke har kommet klart nok frem i våre rapporter.

Sikrede krever erstatning for råteskader og anfører at skadene er dekket av forsikringen. Det er ikke riktig at det ikke forelå nedbrytning av råtesopper på hyttekonstruksjonen slik selskapet anfører. Den kvalifiseringen som selskapet foretar ved å kreve at nedbrytingen må føre til nevneverdig tap av mekanisk styrke mangler hjemmel i vilkårene. Det følger klart av vilkårspkt. 4.1.1 at enhver skade/nedbrytning er omfattet av forsikringen.

Sikrede avviser at unntaket i 4.1.1.1 om utvendig treverk kommer til anvendelse. Toppstokkene er bærende for konstruksjonen, og de har en ytre-, øvre-, indre- og utside. Skaden er på oversiden under takutstikket og derfor ikke på et sted som er utsatt for vær og vind.

Sikrede avviser at det foreligger et berikelsesforbud.

Sikrede avviser at klagefristen etter fal. § 8-5 annet ledd er oversittet. For at selskapet kan gjøre fristen på seks måneder gjeldende, må selskapet sammen eller parallelt med avslaget angi fristens lengde, hvordan den avbrytes og følgene av at den oversittes. Partene er enige om at selskapet ikke har gitt sikrede melding med slikt innhold. Klagefristen etter fal. § 8-5 annet ledd er da ikke oversittet av sikrede.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede har oversittet klagefristen i fal. § 8-5. Det er bare plikt til å opplyse om klagerett dersom erstatning avslås eller bortfaller etter reglene i fal. kap. 4 (brudd på opplysningsplikt, brudd på sikkerhetsforskrift, grov uaktsomhet mv) og ved svik i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Ved avslag eller nedsettelse av andre grunner har selskapet ikke plikt til å opplyse om klagemuligheter.

Selskapet avviser at det foreligger en dekningsmessig skade, jf. vilkårspkt. 4.1.1. Ved mikroskopi av prøvene har ikke firma M. konstatert nærvær av vanlig trenedbrytende råtesopper. Det ble derimot konstatert tilstedeværelse av en sekkesporesopp – gråråte. Disse mikrosopper gir ofte misfarging og kan også gi en overfladisk mørning i treverkets ytterste cellelag uten at det er snakk om vanlig forråtnelse av konstruktiv betydning. Gråråte klarer å etablere seg steder hvor det er for varmt eller kaldt for vanlige råtesopper og hvor det er svært fuktig. Gråråte trives med høyt fuktnivå og lave oksygennivåer og utvikler seg svært sakte, i motsetning til hvit- og brunråte som har en aggressiv nedbrytningstakt.

For denne saken er det funnet tegn til gråråte i en svært tidlig fase, og det har ingen praktisk betydning for konstruksjonens mekaniske styrke.

Sikrede har innhentet ny uttalelse fra firma M. av 21.2.20. Den nye prøven fra november 2019 viser tilstedeværelse av barksopp. Firma M. påstår i samme e-post at dette også var tilstede i prøven fra 2018. Firma M. sier ingenting om hvorfor det ikke ble nevnt tidligere eller nedskrevet i rapporten, men trolig skyldes det at funnet av barksopp i prøven fra 2018 var ubetydelig. Rapporten fra 2018 holder ikke igjen opplysninger om funn av uidentifiserbare muggsopper og ekskrementer av midd, som må sies å være helt ubetydelig for konstruksjonens videre liv.

Selskapets avslag tar forbehold for videreutvikling av skader som kunne føre til nedbryting. Med de avdekte fuktproblemene som firma M. først kartla, var det bare et spørsmål om tid før dette ville utvikle seg til råteskader. For å hindre dette krevdes det umiddelbare tiltak, og ved å ikke gjennomføre nødvendige tiltak vil dekningen for nye skader bli redusert eller avslått.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for råteskader på bolig.

Sikredes forsikring omfatter "Skade på bygning (nedbrytning) etter råtesopper og insekter". Vilklårene definerer skade som "nedbrytning", som betyr fysisk innvirkning på bygningsmaterialer. Selskapet anfører at prøvene fra 2018 viser tegn til gråråte i en svært tidlig fase, og at dette ikke har praktisk betydning for konstruksjonens mekaniske styrke. Rapporten sier bl.a.:

Per i dag er det i hovedsak påvist kondensmuggsopper og svertesopp på trevirke (se analyserapport og prøver fra inspeksjonen), men innslag av gråråtesopper indikerer høy fuktbelastning og helt begynnende nedbryting av trevirket. Selv om skadeomfanget per i dag må vurderes å være begrenset, vil det med videre fuktbelastning øke risikoen både for større omfang av muggsoppvekst, men også risiko for utvikling av råtesopp-skader i øvre og ytre deler av toppstokkene, samt bordtak.

Det fremgår her at det er avdekket "helt begynnende nedbryting av trevirket". Nemnda forstår dette slik at trevirket faktisk er påvirket av soppen. Vilklåret stiller ikke krav til at nedbrytning må ha nådd et visst stadium, eller forårsaket skade som reduserer treverkets bæreevne eller mekaniske styrke. Det er heller ikke unntak for nedbrytning forårsaket av bestemte typer råtesopper e.l. Skadeomfanget var imidlertid begrenset, og det er derfor spørsmål om disse skadene ville ha oversteget egenandelen.

Nemnda forstår det slik at sikrede har fått dekket sitt økonomiske tap knyttet til sopp og råte av utbygger. Forsikringen omfatter tap som følge av skade. Hvis tapet er dekket hos en annen ansvarlig, foreligger ikke noe tap som kan dekkes under forsikringen. Om sikrede fikk dekket tapet to ganger, får han en gevinst som er i strid med det generelle berikelsesforbudet i forsikring. Sikrede anfører at han har lidd tap utover det som er tilkjent av tingretten. Nemnda har imidlertid ikke grunnlag for å overprøve tingrettens vurdering av tapet og må derfor legge dette til grunn.

Nemnda påpeker likevel at selskapet misforstår reglene om klagefrist i fal. § 8-5. For at selskapet skal kunne påberope seg at fristen er oversittet, så må selskapet informere om klageadgangen i

tråd med fal. § 8-5 annet ledd, også i saker som gjelder avslag på dekning etter forsikringsvilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).